

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยดีของเกษตรกร ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยดีของเกษตรกร ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Co relational research) โดยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชาโยดีเพื่อจำหน่าย ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2549 ทั้งหมดจำนวน 172 ราย โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close – ended questions) และแบบปลายเปิด (Open – ended questions) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชาโยดีเพื่อจำหน่าย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการปลูกชาโยดี รายได้ภายในครัวเรือน สภาพถือครองที่ดิน พื้นที่ในการปลูกชาโยดี จำนวนชนิดพืชที่ทำการปลูก สมาชิกภายในครัวเรือน แรงงานในการปลูกชาโยดี แหล่งทุนและสินเชื่อ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การได้รับข่าวสาร การศึกษาดูงาน/ฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยดี

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้และทัศนคติต่อการพัฒนาคุณภาพชาโยดีของเกษตรกรแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

2.1 ข้อมูลด้านความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ โดยเลือกตอบว่าเป็นคำถามผิดหรือถูก ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดได้ 0 คะแนน

2.2 ข้อมูลด้านทัศนคติของเกษตรกรผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็น 5 ระดับดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

จากคะแนนขั้นต้น ผู้วิจัยนำมาจัดกลุ่มโดยมีอัตราภาคชั้นเท่ากับ 0.80 จากสูตร (บุปผา, มปป:21)

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ \text{อัตราภาคชั้น} &= 0.8 \end{aligned}$$

การแปลความหมายระดับทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักความคิดเห็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 คะแนน หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 คะแนน หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 คะแนน หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 คะแนน หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คะแนน หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการปลูกชาโยเต้และการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ ของเกษตรกรตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแบ่งคำถามออกเป็น 7 ประเด็นหลักดังนี้ (1) แหล่งน้ำ ได้แก่ ตรวจสอบแหล่งน้ำที่นำมาใช้ในการผลิตชาโยเต้ โอกาสปนเปื้อน

สารพิษหรือโลหะหนัก การนำตัวอย่างน้ำไปตรวจสอบ (2) พื้นที่ปลูก ได้แก่ ประเมินความเสี่ยงของพื้นที่ การนำตัวอย่างดินไปตรวจสอบ (3) การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้แก่ การใช้สารเคมีที่มีการขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการ (4) การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง ได้แก่ สถานที่เก็บผลผลิต อุปกรณ์ในการขนย้าย (5) การบันทึกข้อมูล ได้แก่ การบันทึกการใช้สารเคมี การบันทึกการสำรวจป้องกันศัตรูพืช (6) การผลิต ได้แก่ สำรวจและป้องกันศัตรูพืช การคัดแยกผลผลิต (7) การจัดการกระบวนการผลิต ได้แก่ ปฏิบัติตามแผนควบคุมการผลิต (8) การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ได้แก่ การเก็บเกี่ยวตามแผนการผลิต อุปกรณ์ในการเก็บเกี่ยว โดยเลือกตอบว่า ในแต่ละประเด็นเกษตรกรปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยให้เกษตรกรความคิดเห็นว่าแต่ละประเด็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้มากน้อยเพียงใด โดยมีมาตรวัดปัญหาและอุปสรรค 5 ระดับดังนี้

มีปัญหาอุปสรรคมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มีปัญหาอุปสรรคมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
มีปัญหาอุปสรรคปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
มีปัญหาอุปสรรคน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
มีปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

จากคะแนนขั้นต้น ผู้วิจัยนำมาจัดกลุ่มโดยมีอัตราภาคชั้นเท่ากับ 0.80 จากสูตร (บุปผา, มปป:21)การแปลความหมาย ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักปัญหา และอุปสรรคมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00	คะแนน หมายถึง	มีปัญหาอุปสรรคมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20	คะแนน หมายถึง	มีปัญหาอุปสรรคมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40	คะแนน หมายถึง	มีปัญหาอุปสรรคปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60	คะแนน หมายถึง	มีปัญหาอุปสรรคน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คะแนน หมายถึง มีปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด

ในส่วนของคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกร ในคำถามลักษณะ
ปลายเปิด (Open – ended questions) โดยให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น

2.2 การทดสอบแบบสอบถาม

2.2.1 การทดสอบความถูกต้อง (Validity) ของแบบสอบถาม

โดยผู้วิจัยทำการทดสอบแบบสอบถาม โดยการนำเอาแบบสอบถามที่สร้างขึ้น
มาปรึกษาต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
(Content Validity) และทำการแก้ไขให้สมบูรณ์

2.2.2 การทดสอบหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของ
คณะกรรมการที่ปรึกษา ไปทดสอบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการ
พัฒนาคุณภาพชาโยเต้เพื่อจำหน่าย ในอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ราย
จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ในตอนที่ 2.2 ข้อมูลด้านทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการ
พัฒนาคุณภาพชาโยเต้ และตอนที่ 4 ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพ
ชาโยเต้ของเกษตรกร อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า
Reliability Coefficient ตามวิธีของ Cronbach (Cronbach Alpha Coefficient) ปรากฏว่า
แบบสัมภาษณ์ในแต่ละตอนมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Cronbach 's alpha) ดังนี้

ตอนที่ 2.2 ได้ค่า Alpha = 0.8293

ตอนที่ 4 ได้ค่า Alpha = 0.8039

3. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

โดยได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมเกษตรผสมผสาน จำนวน 172 ราย
จากการสัมภาษณ์และสังเกตด้วยตนเองโดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่

สำนักงานเกษตรอำเภอโป่งแยง ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลโป่งแยง จังหวัด เชียงใหม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแยง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเกษตรกร

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ

โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานเอกสารและสื่อพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้วิจัยครั้งนี้ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ความถี่ (Frequency) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved